

Corrents Teòrics en Arqueologia

Codi: 100725

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OB	3	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Vidal Palomino

Correu electrònic: Jordi.Vidal.Palomino@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per dotar a l'alumnat d'una formació bàsica en els conceptes, teories i hipòtesis explicatives sobre les societats del passat que es deriven dels estudis arqueològics, cal que l'alumnat tingui uns coneixements previs en Prehistòria i Història en general, des de l'Antiga fins a la Contemporània.

Objectius

- Buscar, seleccionar i gestionar informació de forma autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, publicacions especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
- Adquirir habilitats per a l'anàlisi crítica de textos arqueològics, identificant i contextualitzant històricament els problemes plantejats i els recursos teòrics i metodològics emprats per a la seva resolució.
- Reconèixer i posar en pràctica les següents habilitats per al treball en equip: compromís amb el mateix, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
- Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari.

Competències

- Contextualitzar els conceptes de la teoria arqueològica i el seu origen, i distingir els principals debats epistemològics i metodològics en les ciències socials.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.

- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar críticament les fonts i els models teòrics.
2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
3. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari.
4. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
5. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
6. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
7. Identificar els desenvolupaments interdisciplinaris recents que afecten l'arqueologia.
8. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
9. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.

Continguts

S'exposaran les directrius teòriques i l'estructura metodològica de la disciplina arqueològica i es revisarà críticament el desenvolupament històric de l'arqueologia des dels seus orígens fins a l'actualitat.

1. Arqueologia i món antic.
2. Els paradigmes medieval, modern i il·lustrat.
3. Evolucionisme, difusionisme, particularisme i funcionalisme.
4. L'escola històrico-cultural: principis generals.
5. L'escola històrico-cultural i les tipologies cronoculturals.
6. L'arqueologia processual (*New Archaeology*) i el projecte d'una arqueologia científica.
7. El pensament postmodern i les arqueologies postprocessuals: perspectives crítiques i reivindicació interpretativa.
8. Materialisme històric i arqueologia: plantejaments des de V. G. Childe fins a l'actualitat.
9. Propostes i perspectives emergents en arqueologia.

Metodologia

L'assignatura es compon de classes teòriques i seminaris.

- A les classes teòriques s'introduiran els continguts centrals de cadascun dels temes, tot relacionant els diferents corrents teòrics amb el seu context històric i les problemàtiques que tracten de resoldre.

- En els seminaris s'efectuaran treballs en equip d'anàlisi d'aplicacions teòriques en la pràctica de l'arqueologia.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	40	1,6	1, 7

Tipus: Supervisades			
Seminaris pràctics d'aula	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9
Tipus: Autònomes			
Treball i estudi individual o en grup	78	3,12	1, 2, 4, 7

Avaluació

L'assignatura serà avaluada mitjançant treballs individuals i/o en grup, presentacions públiques i proves escrites.

El sistema d'avaluació s'organitza en 3 mòduls, cadascun dels quals tindrà assignat un pes específic en la qualificació final:

- Mòdul de lliurament de treballs: en aquest mòdul s'avaluaran els treballs presentats durant el curs.
- Mòdul de presentacions públiques i debats en aula (seminari).
- Mòdul de proves escrites per reforçar la comprensió del vocabulari tècnic i dels models teòrics. Aquest mòdul quedarà restringit a la reavaluació.

Per accedir a la reavaluació, cal haver-se presentat a totes les activitats avaluable i haver superat com a mínim la meitat (nota de tall: 4 punts sobre 10).

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Moodle, Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de treballs	50	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Presentació de treball i debat en aula	20	10	0,4	3, 4, 5, 6, 8, 9
Proves teòriques	30	2	0,08	1, 5, 6, 7, 9

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA Bàsica

(el llistat bibliogràfic pot ser ampliat en el moment de tractar temes concrets)

Binford, L. R. (1962), "Archaeology as anthropology", *American Antiquity*, 28: 217-225.

Binford, L. R. (1988), *En busca del pasado. Descifrando el registro arqueológico*. Crítica, Barcelona.

Castro, P.V., Gili, S., Lull, V., Micó, R., Rihuete, C., Risch, R. i Sanahuja, Mª E. (2001), "Teoría de la producción de la vida social. Un análisis de los mecanismos de explotación en el sudeste peninsular (ca. 3000-1550 cal ANE)", *Astigi Vetus*, 1, pp. 13-54.

Childe, V. G. (1984), *La evolución social*. Alianza, Madrid.

Clarke, D. L. (1968), *Analytical Archaeology*. Methuen, Londres (trad. cast. *Arqueología analítica*. Bellaterra, Barcelona, 1984).

Courbin, P. (1982), *Qu'est-ce que l'archéologie?* Payot, París.

Daniel, G. (1986). *Historia de la arqueología: de los anticuarios a V. Gordon Childe*. Madrid.

Díaz-Andreu, M.; Mora, G.; Cortadella, J. (coord.) (2009). *Diccionario histórico de la arqueología en España (siglos XV-XX)*. Madrid.

Gándara, M. (1981), "La vieja "Nueva Arqueología", *Boletín de Antropología Americana*, 3: 7-70.

Gutiérrez Lloret, S., (1997). *Arqueología. Introducción a la historia material del pasado*. Alicante.

Hempel, C. (1987), *Filosofía de la ciencia natural*. Alianza, Madrid.

Hodder, I. (1988), *Interpretación en arqueología. Corrientes actuales*. Crítica, Barcelona.

Johnson, M. H. (2000), *Teoría arqueológica. Una introducción*. Ariel, Barcelona.

Johnson, M. H. (2006). "Archaeology and theoretical culture". *Archaeological Dialogues*, 13: 167-182

Lambert-Karlovsky, C. (ed.) (1989). *Archaeological thought in America*. Cambridge.

Lull, V. (2005), "Marx, Producción, Sociedad y Arqueología", *Trabajos de Prehistoria*, 62 (1), pp. 7-26.

Lull, V. (2007), *Los objetos distinguidos. La arqueología como excusa*. Bellaterra Ediciones. Barcelona.

Lull, V. (2017), "¿De qué se ocupa la arqueología?", *MARQ - Arqueología y Museos*, 8, pp. 9-22.

Lull, V. i Micó, R. 1997, "Teoría arqueológica I. Los enfoques tradicionales: las arqueologías evolucionistas e histórico-culturales", *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 7: 107-128.

Lull, V. i Micó, R. 1998, "Teoría arqueológica II. La arqueología procesual", *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 8: 61-78.

Lull, V. i Micó, R. 2001, "Teoría arqueológica III. Las primeras arqueologías posprocesuales", *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 11-12: 21-41.

Micó, R. (2006), "Archivos, espejos o telescopios. Maneras de hacer en arqueología", *Complutum*, 17, pp. 171-183.

Moro, O. (2007). *Arqueología prehistórica e historia de la ciencia. Hacia una historia crítica de la arqueología*. Barcelona.

Richard, N. (1992). *L'invention de la préhistoire, Une anthologie*. París.

Schnapp, A. (1993). *La conquête du passé. Aux origines de l'archéologie*. París.

Shanks, M. i Tilley, C. (1987), *Re-constructing Archaeology. Theory and Practice*. Cambridge University Press, Cambridge.

Shanks, M. i Tilley, C. (1987), *Social Theory and Archaeology*. Polity Press, Cambridge.

Trigger, B. G. (1992). *Historia del pensamiento arqueológico*. Barcelona.

Watson, P. J., Leblanc, S. i Redman, Ch. L. (1974), El método científico en arqueología. Alianza, Madrid.

White, L. (1982), La ciencia de la Cultura. Un estudio del hombre y la civilización. Paidós, Barcelona.